

KUTSESTANDARD

Orkestrijuht III	19-10122008-28/2
Orkestrijuht IV	19-10122008-29/2
Orkestrijuht V	19-10122008-30/2

ORKESTRIJUHT III, IV, V

KULTUURI KUTSENÕUKOGU

EESSÕNA

Eesti kutsekvalifikatsiooni süsteemis määratletakse kutsekvalifikatsiooni nõudeid viiel tasemel. I tase on madalaim ja V tase kõrgeim (vt lisa A – Kutsekvalifikatsiooni süsteemi terminid). Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsiooni tasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutsenõukogu.

Käesolev kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide vahel kokkulepitud nõudeid orkestrijuht III, IV ja V kutsekvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Kultuuri Kutsenõukogu moodustatud töörühm koosseisus:

Kaido Kodumäe	Eesti Politsei Puhkpilliorkester
Ene Vohu	Tallinna Kultuuriväärtuste Amet
Kalev Kütaru	Tallinna Noorte Puhkpilliorkester
Andres Avarand	Tallinna Ülikool
Aavo Ots	Eesti Muusika ja Teatriakadeemia
Valdo Rüütelmaa	Eesti Puhkpillimuusika Ühing

Ajavahemikus 5.aprill – 10. mai 2006 a viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus.

Kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on töörühm arvestanud arvamusküsitlustel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Käesolev kutsestandard on koostatud uustöötlusena.

Käesoleva orkestrijuht III, IV, V kutsestandardi jõustumisel kaotab kehtivuse 13. juunil 2006. a Kultuuri Kutsenõukogu otsusega nr. 9 kinnitatud orkestrijuht III, IV, V kutsestandard.

Käesolev orkestrijuht III, IV, V kutsestandard on kinnitatud 10. detsember 2008. a Kultuuri Kutsenõukogu otsusega nr 19.

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

Kutsestandardite kasutusala on järgmine:

- 1) töötajate kutsekvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub orkestrijuhi töö vabaaja veetmise, kultuuri- ja spordiasutuste valdkonda, kood 923.

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub orkestrijuht 2. pearühma “Tippspetsialistid”, kood 2453.

3 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONI TASE

Eesti keeles: Orkestrijuht III
Inglise keeles: Conductor III
Vene keeles: Дирижер III

Eesti keeles: Orkestrijuht IV
Inglise keeles: Conductor IV
Vene keeles: Дирижер IV

Eesti keeles: Orkestrijuht V
Inglise keeles: Conductor V
Vene keeles: Дирижер V

4 KUTSEKIRJELDUS

Orkestrijuht on isik, kes omab muusikalisi võimeid, haridust ja kogemusi, et juhtida aktiivselt tegutsevat orkestrikollektiivi. Tema töö eesmärgiks on orkestri edasi arendamine ja seeläbi rahva esteetiline harimine ning kõrgetasemelise muusikaelamuse pakkumine ja inimeste muusikalise maitse mõjutamine, realiseerides seeläbi oma professionaalseid oskusi. Eesmärgi tulem on kontserttegevus.

Orkestrijuhi töö on oma olemuselt pedagoogiline töö, mis lisaks muusikalistele oskustele eeldab metoodilisi ja psühholoogilisi teadmisi ja oskusi.

Orkestrijuhi töö on vahelduva iseloomuga. Orkestrijuht peab olema võimeline iseseisvaks tööks.

Orkestrijuht valdab dirigeerimistehnikat, tunneb dirigeerimise võtteid, tunneb ja

---

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestindatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestindatud versioon

tunnetab orkestrit kui instrumenti, omab orkestri partituuri lugemise oskust, tunneb orkestri literatuuri ja valdab erinevaid muusika stiile.

Orkestrijuht III kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on kutse-keskharidus, erialane koolitus ning vähemalt õppeaastane praktika või

- keskharidus, erialane koolitus, 1-aastane töökogemus (viimase 3 aasta jooksul), mis vormistatakse kirjaliku aruandena, ning alaliidu soovitus.

Orkestrijuht IV kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on

- kõrgharidus, kutsealane koolitus, 3-aastane töökogemus (viimase 5 aasta jooksul), orkestri osalemine orkestrite konkursil Eestis või välismaal ja osavõtt orkestrite konkurssidest või maakondlikel laulupäevadel orkestri juhatamine

või

- kesk-eri haridus, 5-aastane töökogemus, kutsealane koolitus, orkestri osalemine orkestrite konkursil Eestis või välismaal ja maakondlikel laulupäevadel orkestri juhatamine.

Orkestrijuht V kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on

- kutsealane kõrgharidus, erialane täienduskoolitus ja 5-aastane töökogemus orkestrijuhina (viimase 10 aasta jooksul) või kutselise orkestri dirigendina vastavalt IV kutsekvalifikatsiooni taseme nõudmistele

ja vastama järgnevast loetelust 3-le nõudele:

- osavõtt rahvusvahelistest orkestrite konkurssidest või konkursside žürii liikmeks olemine
- projektorkestri juhtimine
- orkestrite juhatamine üldjuhina /dirigendina ühel alljärgnevatest:
  - a) regionaalsel laulu- ja orkestrimuusika päeval
  - b) üleriigilisel laulu- ja orkestrimuusika päeval
  - c) üldlaulupeol (ka noorte laulupeol)
- tegevus täienduskoolitajana
- avaldatud erialased publikatsioonid

5 KUTSEOSKUSNÕUDED (vt lisa B)

5.1 Üldoskused ja -teadmised

5.1.1 Majandus – algtase

5.1.2 Õigusaktid – algtase

- 1) kutsealaga seotud õigusaktid
- 2) tööõigus
- 3) autoriõiguse seadus

5.1.3 Töökeskkonna ohutus ja tervishoid

5.1.4 Suhtlemine – kesktase

5.1.5 Keeleoskus (vt lisa C)

- 1) eesti keel – III ja IV tase B1; V tase B2
- 2) võõrkeel – III ja IV tase A2; V tase B1

5.1.6 Arvuti kasutamine – moodul AO1-AO3 ja AO7 (punktid 1, 3 ja 5) (vt lisa D)

5.1.7 Kutse-eetika

5.2 Põhioskused ja -teadmised – III algtase; IV kesktase; V kõrgtase, (kui ei ole

märgitud teisiti)

- 5.2.1 Dirigeerimise alused – III kesktase; IV ja V kõrgtase
- 5.2.2 Dirigeerimine – III tase nõue puudub
- 5.2.3 Partituuri mängimine
- 5.2.4 Stiililiselt mitmekülgne orkestrirepertuaar
- 5.2.5 Töö partituuriga
- 5.2.6 Töö orkestriga
- 5.2.7 Lavaline esinemine
- 5.2.8 Iseseisev töö repertuaariga
- 5.2.9 Orkestri tundmine. Pilliõpetamise põhimõtete tundmine.
- 5.2.10 Solfedžo
- 5.2.11 Harmoonia
- 5.2.12 Vormiõpetus ja analüüs
- 5.2.13 Muusikaajalugu
- 5.2.14 Polüfoonia alused
- Valitavad kutsealased põhioskused ja -teadmised**
- 5.2.15 Improviseerimine
- 5.2.16 Lisainstrument
- 5.2.17 Arranžeerimine
- 5.2.18 Noodigraafika ja muusika arvutiprogrammid
- 5.2.19 Muusikakriitika
- 5.2.20 Rahvamuusika
- 5.2.21 Produktenditöö
- 5.2.22 Helisalvestus

5.3 Isikuomadused ja võimed

- 1) muusikalised võimed
- 2) loovus, loomingulisus
- 3) juhtimisoskus
- 4) empaatiavõime
- 5) analüüsivõime
- 6) valmisolek meeskonnatööks
- 7) pingetaluvus
- 8) järjekindlus, enesedistsipliin
- 9) täpsus
- 10) vastutustunne
- 11) saavutusvajadus
- 12) paindlikkus
- 13) orienteeritus tulemusele

6 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

KUTSEKVALIFIKATSIOONI SÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Lisa B

KUTSEOSKUSNÕUDED

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Kesktaase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Tabel. Euroopa Nõukogu keeleoskustasemete süsteem: enesehindamise skaala

Lisa C

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitlus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarioskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaarskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaarskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaarskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid